

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MELCHIOR WATHELET
esitatud 29. mail 2018¹

Kohtuasi C-287/17

Česká pojišťovna a.s.
versus
WCZ, spol. s r.o.

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Okresní soud v Českých Budějovicích (České Budějovice piirkondlik kohus, Tšehhi Vabariik))

Eelotsusetaotlus – Äriõigus – Hilinenud maksmisega võitlemine äritehingute puhul –
Direktiiv 2011/7/EL – Artikli 6 lõiked 1 ja 3 – Võla sissenõudmiskulude hüvitamine –
Meeldetuletuskulud

1. Käesolev eelotsusetaotlus, mille on esitanud Okresní soud v Českých Budějovicích (České Budějovice piirkondlik kohus, Tšehhi Vabariik), puudutab direktiivi 2011/7/EL² artikli 6 lõikeid 1 ja 3. Taotlus on esitatud menetluses, mille pooled on kindlustusandja Česká pojišťovna a.s. ja ettevõtte WCZ spol. s r.o ning mis käsitleb Česká pojišťovnale WCZ võlgnetavate kindlustusmaksete sissenõudmisel tekkinud kulude hüvitamist

I. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

2. Direktiivi 2011/7 põhjendustes 19–21 on märgitud:

„(19) Võlausaldajad peavad saama hilinenud maksmisest tulenevate sissenõudmiskulude katmiseks õiglast hüvitist, mis motiveeriks makseviivitustest hoiduma. Sissenõudmiskulude hulka tuleks arvata ka halduskulude sissenõudmine ja hüvitis hilinenud maksmisega seotud sisekulude eest, mille suhtes tuleks käesolevas direktiivis sätestada kindel miinimumsumma, millele võib lisada viivise. Kindlasummalise hüvitise eesmärk peaks olema sissenõudmisega seotud haldus- ja sisekulude piiramine. Sissenõudmiskulude hüvitis tuleks kindlaks määrata, ilma et see piiraks siseriiklikke sätteid, mille kohaselt liikmesriigi kohus võib määrata võlausaldajale täiendava hüvitise, mis on seotud võlgniku hilinenud maksmisega.

(20) Lisaks õigusele nõuda sissenõudmisega seotud sisekulude hüvitamiseks kindel summa peaks võlausaldajal olema õigus nõuda hüvitist ka muude, võlgniku hilinenud maksmisega seotud sissenõudmiskulude eest. Niisuguste kulude hulka peaksid kuuluma eelkõige kulud, mis tekivad võlausaldajale seoses juristi või inkassoteenuse kasutamisega.

¹ Algeel: prantsuse.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta direktiiv hilinenud maksmisega võitlemise kohta äritehingute puhul (ELT 2011, L 48, lk 1).

(21) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide õigust näha ette sissenõudmiskulude hüvitamiseks kindlad summad, mis on suuremad ja seetõttu võlausaldajatele soodsamad, või suurendada neid summasid muu hulgas selleks, et võtta arvesse inflatsiooni.“

3. Direktiivi artiklis 6 „Võlgade sissenõudmiskulude hüvitamine“ on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et kui artikli 3 või 4 kohaselt tuleb äritehingute puhul maksta viivist, on võlausaldajal õigus võlgnikult sisse nõuda minimaalne kindel summa 40 eurot.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 nimetatud kindel summa kuulub maksmisele ilma vastava meeldetuletuseta ja see on ette nähtud võlausaldajale tekkivate sissenõudmiskulude hüvitamiseks.

3. Võlausaldajal on õigus nõuda võlgnikult lisaks lõikes 1 osutatud kindlale summale kõnealust kindlat summat ületavate ja võlgniku hilinenud maksmisest tulenevate mis tahes sissenõudmiskulude mõistlikku hüvitamist. See võib hõlmata kulusid, mis on muu hulgas tekkinud seoses juristi või inkassofirma poole pöördumisega.“

4. Direktiivi artiklis 12 on sätestatud:

„[...]

3. Liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada sätteid, mis on võlausaldajale soodsamad kui käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud sätted.

4. Käesoleva direktiivi ülevõtmisel otsustavad liikmesriigid, kas jätta selle reguleerimisalast välja lepingud, mis on sõlmitud enne 16. märtsi 2013.“

B. Tšehhi õigus

5. Äriseadustikku käsitleva seaduse nr 513/1991 (zákon č. 513/1991, obchodní zákoník), mida on muudetud seadusega nr 179/2013 (zákon č. 179/2013), § 369 lõike 1 viimases lauses on sätestatud:

„Lisaks viivisele on võlausaldajal õigus nõuda võla sissenõudmiskulude miinimumsumma hüvitamist, mille määr ja tingimused sätestatakse valitsuse määrusega.“

6. Valitsuse määruse nr 351/2013 (nařízení vlády č. 351/2013, edaspidi „valitsuse määrus“) §-s 3, millega eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on üle võetud direktiivi 2011/7 artikkel 6, on sätestatud:

„Ettevõtjate vastastikuste kohustuste korral [...] on iga nõude sissenõudmiskulude miinimumsumma 1200 [Tšehhi krooni (umbes 47 eurot)].“

7. Seaduse nr 40/1964, millega kehtestatakse tsiviilseadustik, (zákon č. 40/1964, občanský zákoník) § 121 lõikes 3 on sätestatud:

„Nõude kõrvalnõuded intress, viivis, trahv viivituse eest ja sissenõudmiskulud.“

8. Seaduse nr 99/1963, millega kehtestatakse tsiviilmenetluse seadustik, (zákon č. 99/1963, občanský soudní řád) § 142 lõikes 1 on sätestatud:

„Kohus mõistab kohtuasja täielikult võitnud poole kasuks välja hüvitise kulude eest, mis olid vajalikud õiguste tõhusaks jõustamiseks või kaitseks kaotanud poole vastu.“

9. Nimetatud seadustiku § 142a lõikes 1 on sätestatud:

„Kohustuse täitmise menetluse võitnud hagejal on õigus kostjalt kulude eest hüvitist saada ainult juhul, kui ta on saatnud kohustuse täitmise nõude kostja dokumentide kättetoimetamise aadressile või viimasele teadaolevale aadressile vähemalt seitse päeva enne menetluse algatamise avalduse esitamist.“

II. Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

10. Česká pojišťovna ja WCZ sõlmisid 7. novembril 2012 kindlustuslepingu, mis jõustus samal päeval.

11. 10. märtsi 2015. aasta kirjaga teatas Česká pojišťovna WCZ-le kindlustuslepingu ülesütlemisest alates 25. veebruarist 2015, kuna WCZ on jätnud kindlustusmaksed tasumata, ja esitas talle ajavahemiku kohta 7. november 2014 kuni 26. veebruar 2015 tasumisele kuuluva 1160 Tšehhi krooni suuruse (umbes 45 eurot) kindlustusmaks tasumise nõude. Česká pojišťovna saatis enne eelotsusetaotluse esitanud kohtusse pöördumist WCZ-le kokku neljal korral meeldetuletuse.

12. Česká pojišťovna palub kohtul mõista WCZ-lt välja ühelt poolt nimetatud summa 1160 Tšehhi krooni (umbes 45 eurot), millele on liidetud seadusjärgne intress ajavahemiku kohta 25. veebruarist 2015 kuni tasumisele kuuluvate kindlustusmaksete tasumiseni, ning teiselt poolt võla sissenõudmisega seotud kulud summas 1200 Tšehhi krooni (umbes 47 eurot). Lisaks nõuab Česká pojišťovna WCZ-lt kohtumenetluse kulude hüvitamist.

13. Olles nentunud, et liikmesriigi õiguse kohaselt peavad kohtud kohtukulude osana välja mõistma ka kulud, mis on seotud ühe meeldetuletusega, mis kostjale saadeti enne hagi esitamist, tekkis eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, kas lisaks direktiivi 2011/7 artiklist 6 tulenevale kindlasummalisele sissenõudmiskulude hüvitisele tuleb välja mõista ka liikmesriigi menetlusõigusnormide kohane meeldetuletuse kulu hüvitist. Kohus märgib, et direktiivi põhjenduse 19 kohaselt peaks direktiivi artiklis 6 sätestatud kindlasummaline hüvitist hõlmama hageja meeldetuletuskulusid. Tema hinnangul järelduks sellest, et mõlema (st nii artikli 6 kohase hüvitise kui ka liikmesriigi menetlusõigusnormide kohaste meeldetuletuskulude) väljamõistmise korral saaks hageja seega sama hüvitist kaks korda.

14. See küsimus on eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleliolevas asjas oluline, sest Česká pojišťovna nõuab 1200 Tšehhi krooni (umbes 47 eurot) suurust kindlasummalist hüvitist vastavalt valitsuse määruse §-le 3 ja direktiivi 2011/7 artiklile 6 ning samuti õigusesindaja kulude, sealhulgas enne hagi esitamist meeldetuletuse saatmise kulude hüvitamist vastavalt liikmesriigi õigusele.

15. Neil asjaoludel otsustas eelotsusetaotluse esitanud kohus menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi [2011/7] artikli 6 lõikeid 1 ja 3 tuleb tõlgendada nii, et kohus peab kõnealuse direktiivi artiklis 3 või 4 määratletud äritehingu alusel tekkinud võla sissenõudmist puudutava vaidluse võitnud hageja kasuks välja mõistma 40 eurot (või samaväärse summa liikmesriigi vääringus) ning hüvitise kohtumenetluse kulude, sealhulgas kostjale enne hagi esitamist meeldetuletuse saatmise kulude eest liikmesriigi menetlusõigusnormides sätestatud summas?“

III. Menetlus Euroopa Kohtus

16. Kumbki põhikohtuasja pool ei pidanud vajalikuks esitada käesolevas menetluses kirjalikke seisukohti. Ainsana esitas kohtule oma seisukohad Euroopa Komisjon. Lisaks ei ole taotletud kohtuistungit korraldamist ja seda ei ole Euroopa Kohus korraldanud ka omal algatusel. Siiski pidasin eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarviliku vastuse andmiseks vajalikuks paluda pooltel ja Tšehhi valitsusel vastata kirjalikult mõnele küsimusele, millele vastasid Tšehhi valitsus ja komisjon.

IV. Analüüs

A. Sissejuhatav märkus

17. 16. veebruari 2017. aasta kohtuotsuse IOS Finance EFC (C-555/14, EU:C:2017:121) punktides 21 ja 22 märgitud põhjustel ei saa direktiivi 2011/7 *ratione temporis* kohaldatavust praegusel juhul kahtluse alla seada. Vastupidi sellele, mida komisjon väitis nimetatud kohtuasjas, käsitleb ta oma märkustes direktiivi 2011/7 kohaldatavust, hoolimata asjaolust, et Tšehhi Vabariik kasutas liikmesriikidele direktiivi artikli 12 lõikes 4 antud võimalust jätta ülevõtmisel direktiivi kohaldamisalast välja lepingud, mis on sõlmitud enne artikli 12 lõikes 1 sätestatud tähtaega. Ka Tšehhi valitsus ei ole Euroopa Kohtule esitatud vastuses vaidlustanud direktiivi 2011/7 kohaldatavust.

B. Kohtupraktika

18. Kui ma ei eksi, siis ei ole Euroopa Kohus direktiivi 2011/7 artiklit 6 veel tõlgendanud³.

19. Siiski, mis puudutab kõnealusele direktiivile eelnenud direktiivi, nimelt direktiivi 2000/35/EÜ⁴, siis 10. märtsi 2005. aasta kohtuotsuses QDQ Media (C-235/03, EU:C:2005:147) tõlgendati selle direktiivi artikli 3 lõike 1 punkti e, mis vastab teatud määral direktiivi 2011/7 artikli 6 lõikele 3.

20. Kohtult küsiti selles kohtuasjas, kas võlausaldajale direktiiviga 2000/35 antava kaitse raames on võimalik võla sissenõudmiskuludeks lugeda kulud, mis on tekkinud seoses juristi või õigusnõustaja osalemisega võla sissenõudmiseks algatatud maksimiskorralduse taotlemise menetluses. Kohus otsustas, et kui siseriiklike õigusnormidega ei ole võla tagasinõudmiseks ette nähtud võimalust hõlmata nende kulude hulka, mida võidakse ärialase võla kohustuslaselt välja mõista, võlausaldajat abistanud juristi või õigusnõustaja kohtumenetluses osalemisega seonduvaid kulusid, ei saa direktiivi 2000/35 kasutada iseenesest sellise võimaluse alusena.

21. Sellist liiki kuludele on sõnaselgelt osutatud direktiivi 2011/7 artikli 6 lõikes 3 „kindlat summat ületavate ja võlgniku hilinenud maksimisest tulenevate mis tahes sissenõudmiskulude“ hulgas.

3 Direktiivi muude sätete tõlgendamist käsitleb mitu kohtuotsust: eelkõige 26. veebruari 2015. aasta kohtuotsus, Federconsorzi ja Liquidazione giudiziale dei beni ceduti ai creditori della Federconsorzi (C-104/14, EU:C:2015:125) (direktiivi artiklite 7 ja 12 tõlgendamine); 16. veebruari 2017. aasta kohtuotsus, IOS Finance EFC (C-555/14, EU:C:2017:121) (selliste siseriiklike õigusnormide kooskõla direktiivi ja eriti selle artikli 7 lõigetega 2 ja 3, mis lubavad võlausaldajal loobuda viivise ja sissenõudmiskulude hüvitamise nõudmisest, kui sissenõutavate võlgade põhisumma tasutakse viivitamatult) ning 1. juuni 2017. aasta kohtuotsus, Zarski (C-330/16, EU:C:2017:418) (sisuliselt direktiivi ülevõtmist käsitleva artikli 12 tõlgendamine). Lisaks sellele on Euroopa Kohtus menetluses kohtuasi Gambietz (C-131/18), mis puudutab direktiivi 2011/7 artikli 6 lõiget 3 ja käsitleb käesoleva kohtuasjaga sarnast juhtumit.

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv hilinenud maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul (ELT 2000, L 200, lk 35; ELT eriväljaanne 17/001, lk 226).

C. Minu ettepanekud

22. Pärast direktiivi 2011/7 eesmärgi ja sõnastuse ning konteksti ja tekkeloo analüüsimist leian, et vastupidi sellele, millele võib viidata direktiivi põhjendus 20, ei saa direktiivi artikli 6 lõikes 1 sätestatud kindlat summat 40 eurot kui liikmesriikidele kehtestatud miinimumi tõlgendada nii, et see hõlmab täielikult teatud liiki sissenõudmiskulude hüvitamise (antud juhul n.ö „sisemised“ või „halduslikud“ sissenõudmiskulud, mille hulka kuulub meeldetuletuse kulu). Sellest tuleneb, et artikli 6 lõikes 3 osutatud mõistlikku hüvitist ei saa tõlgendada nii, et see puudutab üksnes „muid“ võlausaldajale tekkivaid sissenõudmiskulusid.

1. Direktiivi 2011/7 eesmärk ja sõnastus

23. Direktiivi 2011/7 eesmärk selle artikli 1 kohaselt on võidelda hilinenud maksimisega äritehingute puhul, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine, edendades seega ettevõtjate ja eelkõige VKEd (väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad) konkurentsivõimet.

24. Nagu on märgitud direktiivi põhjenduses 12, on hilinenud maksimise puhul tegemist lepingu rikkumisega, mille muudavad enamikus liikmesriikides võlgnike jaoks rahaliselt ahvatlevaks hilinenud maksimise suhtes rakendatavad madalad või puuduvad viivisemäärad⁵ ja/või aeglane sissenõudmismenetlus. Seadusandja on pidanud vajalikuks sellist suundumust muuta ja hilinenud maksimist vältida.

25. Direktiiviga püütakse seega tõhusalt kaitsta võlausaldajat hilinenud maksimise eest⁶ ja selleks on tingimata vaja tagada tema kantud sissenõudmiskulude võimalikult täielik hüvitamine.

26. Juba sellest lähtuvalt oleks direktiivi 2011/7 artikli 6 lõike 3 kohase hüvitise piiramine ainult teatud võlausaldaja kulude kategooriatega vastuolus üldreegliga, et võlausaldajal on õigus saada mõistlikku hüvitist⁷ kõikide hilinenud maksete sissenõudmiskulude eest.

27. Tegelikult tähendaks selline piiramine, et võlausaldaja teatud kulusid üldse ei hüvitata, mis oleks selgelt vastuolus direktiivi eesmärgiga muuta makseviivitused rahaliselt mitteahvatlevaks ja motiveerida makseviivitustest hoiduma⁸.

28. Direktiivi 2011/7 eesmärk ilmneb selgelt selle sõnastusest.

29. Direktiivi 2011/7 artikli 6 lõike 1 kohaselt on võlausaldajal õigus võlgnikult sisse nõuda minimaalne kindel summa 40 eurot (mis on Tšehhi õiguses valitsuse määruse §-ga 3 määratud 1200 Tšehhi kroonile (umbes 47 eurot)).

30. Direktiivi artikli 6 lõike 2 kohaselt tagavad liikmesriigid, et direktiivi artikli 6 lõikes 1 nimetatud kindel summa kuulub maksimisele ilma vastava meeldetuletuseta ja see on ette nähtud võlausaldajale tekkivate sissenõudmiskulude hüvitamiseks, kusjuures neid kulusid ei ole eristatud⁹.

5 16. veebruari 2017. aasta kohtuotsus, IOS Finance EFC (C-555/14, EU:C:2017:121, punkt 24).

6 Vt direktiivi 2000/35 kohta 15. detsembri 2016. aasta kohtuotsus, Nemeč (C-256/15, EU:C:2016:954, punkt 50).

7 Direktiivi 2011/7 põhjenduses 19 räägitakse õiglasest hüvitisest.

8 Vt direktiivi 2011/7 põhjendus 12, mille kohaselt direktiiv „peaks hõlmama [...] seda, et sissenõudmiskulude hüvitamise õiguse välistamist tuleks pidada äärmiselt ebaõiglaseliseks.“

9 Vastupidi sellele, mida võiks uskuda direktiivi põhjenduse 20 põhjal, milles on ilma neid mõisteid määratlemata räägitud „sisekuludest“ ja „muudest kuludest“. Tulen selle juurde tagasi.

31. Võlausaldaja õigus saada hüvitist oma kulude eest, mis ületavad 40 euro suurust kindlat summat, tuleneb selgelt direktiivi 2011/7 artikli 6 lõikest 3, millega tagatakse „kindlat summat ületavate ja võlgniku hilinenud maksimisest tulenevate mis tahes sissenõudmiskulude“ hüvitamine. See hüvitamine puudutab seega „muid“ kulusid kui neid, mis on hõlmatud kindla summaga.

32. Peale selle tuleb direktiivi 2011/7 artikli 12 lõiget 3, mille kohaselt võivad liikmesriigid säilitada või kehtestada sätteid, mis on võlausaldajale soodsamad kui direktiivi järgimiseks vajalikud sätted, tõlgendada nii, et see direktiiv ei takista andmast võlausaldajale liikmesriigi õigusaktiga kindlasummalist hüvitist, mis on minimaalsest 40 eurost suurem.

33. Kui liikmesriigi seadusandja seda teeb, peab tema valima asjakohased meetmed, näiteks kehtestama võla suurusele vastava muutuvsumma¹⁰.

2. Direktiivi 2011/7 põhjendused 19 ja 20

34. Teades, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei ole „[Euroopa Liidu] õigusakti preambulil [...] õiguslikult siduvat jõudu ja sellele ei saa tugineda asjaomase akti sätetest kõrvalekaldumisel ega nende sätete tõlgendamisel ilmselgelt vastupidi nende sõnastusele“¹¹, pean ma vajalikuks kommenteerida direktiivi 2011/7 põhjendusi 19 ja 20, milles on eristatud võlausaldaja kulusid ning mille põhjal tundub, et „sise-“ või „halduskulud“ tuleb hüvitada kindlast summast, mis peab need kulud täielikult katma, ning „muud“ kulud tuleb hüvitada 40 eurot ületavast hüvitisest.

35. „Sise-“ ja „halduskulude“ mõisted ilmusid direktiivi selle koostamisel.

36. Oma ettepanekus pooldas komisjon ühelt poolt sissenõudmiskulude, mida ei ole muudmoodi määratletud, automaatset hüvitamist vastavalt maksmata võla summale (mis võib moodustada 10 000 euro suuruste või suuremate võlgade korral kuni 1% võlast) ning teiselt poolt kõigi „muude“ sissenõudmiskulude mõistlikku hüvitamist. Seletuskirjas on märgitud, et selline muudatus võimaldab asendada „sissenõudmiskulude ebamäärane käsitlus [...] uue süsteemiga, mis näeb ette kindla summa võla sissenõudmisega seotud sisekulude eest“¹².

37. Euroopa Parlamendi komisjon, kes vastutas nimetatud ettepaneku läbivaatamise eest, kehtestas sõltumata võlgnevuse suuruselt ülempiiriks 40 eurot, kuna „[i]lma ülempiirita 1% hüvitismäär 10 000 euro suuruste või suuremate hilinenud maksete korral võib põhjustada märkimisväärseid ja ebaproportsionaalseid kulutusi suure väärtusega tehingute puhul ega pruugi kajastada tegelikke kulusid“¹³.

38. Oma esimese lugemise seisukohas säilitas Euroopa Parlament 40 euro suuruse ülempiiri. Ta täpsustas lisaks sellele, et direktiivi 2011/7 artikli 6 lõikes 3 ette nähtud mõistlik hüvitamine toimub muude, asjaomast 40 eurot ületavate kulude puhul. See täpsustus kinnitab asjaolu, et 40 euro suuruse kindla summa eesmärk ei ole täielikult hüvitada sissenõudmise „sise-“ või „halduskulud“. Siiski lisas

10 See on nii Iirimaal, kus siseriikliku õigusaktiga (õigusakt nr 580/2012 – Euroopa Liit (hilinenud maksmine äritehingute puhul) eeskirjad 2012 (Statutory Instrument No. 580/2012 – European Communities (Late Payment in Commercial Transactions) Regulations 2012)) on kindla summaga kehtestatud 40 eurot, kui maksmata on alla 1000 euro, 70 eurot, kui maksmata on 1000–10 000 eurot, ning 100 eurot, kui maksmata on üle 10 000 euro.

11 19. juuni 2014. aasta kohtuotsus, Karen Millen Fashions (C-345/13, EU:C:2014:2013, punkt 31).

12 Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv hilinenud maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul, 2009/0054(COD), lk 7. Peale selle on „[d]irektiivi [2000/35] uuestisõnastamise eesmärk [...] parandada hilinenud maksmise vastu suunatud meetmete tulemuslikkust ja tõhusust, kehtestades õiguse nõuda sisse halduskulud ja saada hüvitist sisekulude eest, mis on tekkinud seoses maksete hilinemisega.“ (vt asjaomane direktiivi ettepanek, lk 5).

13 Raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv hilinenud maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul, A7-0136/2010, lk 21.

Euroopa Parlament oma esimese lugemise seisukohas ka nimetatud direktiivi põhjendusse 19 põhimõtte, et kindlasummalise hüvitise eesmärk on sissenõudmisega seotud haldus- ja sisekulude piiramine, nagu ta tegi ka ettepaneku (vt direktiivi põhjendus 20), et õigus nõuda kindlat summat puudutab sissenõudmise *sisekulusid*¹⁴.

39. Need direktiivi 2011/7 põhjendustes 19 ja 20 leiduvad mõisted võivad jätta mulje, et direktiivi artikli 6 lõikes 3 viidatud „muud“ kulud on „väliskulud“, seda enam, et nii direktiivi põhjenduses 20 kui ka artikli 6 lõikes 3 mainitakse võlausaldajale seoses juristi või inkassoteenuse, st „ettevõtteväliste“ teenuste kasutamisega tekkivaid kulusid.

40. Mitu argumenti veenab mind kõrvale jätma hüpoteesi, et asjaomase direktiiviga liigitatakse võlausaldaja kulud ühtedeks, mis on „sisekulud“ või „halduskulud“ ja mida hõlmab üksnes ühe kindla summa hüvitamine, ning „muudeks“ kuludeks¹⁵ (või „väliskuludeks“), mida hõlmab täiendav (direktiivi 2011/7 artikli 6 lõike 3 kohaselt mõistlik) hüvitis¹⁶.

41. Kõigepealt, neid mõisteid ei olnud direktiivis 2000/35, mille artikli 3 lõike 1 punktis e nähti ette, et võlausaldajal on õigus „nõuda *kõigi* [võlgniku] hilinenud maksimisega kaasnenud sissenõudmiskulude mõistlikku hüvitamist“ (kohtujuristi kursiiv). Direktiivi 2011/7, millega direktiiv 2000/35 asendati, eesmärk on tõhustada võitlust hilinenud maksimisega äritehingute puhul ja kindlasti mitte muuta võlausaldajale hüvitise saamist keerulisemaks.

42. Lisaks ei toeta võlausaldaja kulude kategoriseerimist kuidagi direktiivi 2011/7 artikli 6 sõnastus. Direktiivi lõike 1 kohaselt on kindel summa miinimum. Direktiivi artikli 6 lõike 2 kohaselt kuulub see summa maksmisele ilma meeldetuletuseta ja see on ette nähtud võlausaldaja kulude hüvitamiseks. Direktiivi artikli 6 lõike 3 kohaselt võib võlausaldaja nõuda „muude“ kulude (st peale nende, mis on hõlmatud kindla summaga) „mõistlikku hüvitamist“.

43. Peale selle, nagu märkis Tšehhi valitsus, ei saa kulude liigitust tuletada ka nende kulude näitlikust loetelust, mida võlausaldaja võib tõendada vastavalt direktiivi 2011/7 artikli 6 lõikele 3. Tegelikult oli selle Euroopa Parlamendi muudatusettepanekute põhjal direktiivi teksti lisatud loetelu eesmärk üksnes selgitada, milliste kuludega võib tegemist olla,¹⁷ ja mitte muuta seni direktiivi 2000/35 alusel kehtinud põhireeglit, nimelt et võlausaldajal on õigus nõuda kõikide kulude hüvitamist. Võib-olla kajastub selles näites 10. märtsi 2005. aasta kohtuotsus, QDQ Media (C-235/03, EU:C:2005:147) (vt käesoleva ettepaneku punktid 19 ja 21).

44. Peale selle viib kulude kategoriseerimine paradoksini. Arvan (nagu Tšehhi valitsus), et makseviivituse korral saaks võlausaldaja juhul, kui ta kasutas võla sissenõudmiseks oma ettevõtte juristi, nõuda sissenõudmiskulu hüvitisena üksnes 40 euro suurust kindlat summat, ehkki tal oleks võimalik tõendada, et tema kulud olid tegelikult suuremad. Seevastu juhul, kui kasutati ettevõttevälise juristi teenuseid, on võimalik nõuda kõikide kulude mõistlikku hüvitamist lisaks 40 euro suurusele kindlale summale võlausaldaja sisekulude eest. Selline tõlgendus tooks seega kaasa sarnaste olukordade

14 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 20. oktoobril 2010. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/.../EL hilinenud maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul (uuesti sõnastatud), EP-PE_TC1-COD(2009)0054.

15 Põhjenduse 20 teiste keelte versioonid ei kasuta sõna „muud“, vaid hollandikeelses versioonis sõna „overige“, itaaliakeelses versioonis sõna „restanti“ ja hispaaniakeelses versioonis sõna „demás“, mis ei osuta sellele, et kulude liikidel oleks mingit vahet tehtud. Direktiivi muud keeleversioonid ei vastanda omavahel ühtesid ja „muid“ kulusid. Inglisekeelses versioonis on kasutatud sõna „any“, itaaliakeelses versioonis sõna „ogni“, hollandikeelses versioonis sõna „alle“, hispaaniakeelses versioonis sõna „todos“ ja kreeka keelses versioonis sõna „οποιαδήποτε“. Enam kui sõna „muu“ viitavad need keeleversioonid kogu kulule või kõikidele kuludele.

16 Tšehhi valitsus ja komisjon ei olnud samuti nõus kulude sellise kategoriseerimisega, mille puhul kohaldataks kummalegi kategooriale erinevat süsteemi, mis tekitaks põhjendamatu diskrimineerimist.

17 Vt siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni 15. oktoobri 2010. aasta muudatusettepanekuid (Euroopa Parlamendi dokument nr A7-0136/2010, vt muudatusettepanek nr 30).

erineva kohtlemise. Peale selle julgustaks selline tõlgendus tegelikkuses võlausaldajat kasutama ettevõttevälise juristi teenuseid oma juristi teenuste asemel, mis on harilikult vähem koormavad. Teiste sõnadega võib kulude kategoriseerimine kaasa tuua õigeks ajaks maksmata võla kunstliku ja põhjendamatu suurenemise, isegi ülemäärase hüvitamise.

45. Kokkuvõttes leian, et direktiivi 2011/7 artikli 6 lõikes 3 osutatud kulud on „muud“ kui need, mis on hõlmatud kindla summaga, ning seetõttu võib võlausaldaja nõuda seda summat ületavate „sisekulude“ või „halduskulude“ hüvitamist.

46. Lisaks on 40 euro suurust kindlat summat võimalik nõuda ilma, et tekkinud kulusid oleks vaja põhjendada (direktiivi 2011/7 artikli 6 lõike 2 kohaselt „ilma vastavat meeldetuletust esitamata“), hoolimata sellest, kas need olid „sisekulud“ või mitte, vastupidi muudele summadele, mida tuleb põhjendada.

47. Sellega seoses ei ole direktiivis 2011/7 täpsustatud, kuidas peab võlausaldaja nõudma ja põhjendama võlgniku makseviivituse korral tekkinud ja 40 euro suurust kindlat summat ületavaid sissenõudmiskulusid, mille hüvitamise nõudeõigus on talle tagatud direktiivi artikli 6 lõikega 3. Nende üksikasjalike eeskirjade vastuvõtmine on jäetud liikmesriigi seadusandja ülesandeks, kes võib direktiivi 2011/7 artikli 12 lõike 3 kohaselt „säilitada või kehtestada sätteid, mis on võlausaldajale soodsamad kui käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud sätted“.

V. Ettepanek

48. Nimetatud põhjustel teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Okresní soud v Českých Budějovicích (České Budějovice piirkondlik kohus, Tšehhi Vabariik) eelotsuse küsimusele järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta direktiivi 2011/7/EL hilinevad maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul artikli 6 lõikeid 1 ja 3 tuleks tõlgendada nii, et võlausaldajal on õigus nõuda võlgnikult 40 euro suuruse kindla summa maksmist ning kõikide võlgniku makseviivituse tagajärjel tekkinud sissenõudmiskulude hüvitamist, kuid üksnes ulatuses, mis ületab 40 euro suurust kindlat summat.